

Polskie Towarzystwo
Pielęgniarstwa
Opieki Paliatywnej

**Stanowisko
Członków Walnego Zebrania Sprawozdawczego
Polskiego Towarzystwa Pielęgniarstwa Opieki Paliatywnej (PTPOP)
z dnia 2.07.2022 roku**

dot. włączenia do grona osób uprawnionych do dokonywania oględzin, stwierdzenia zgonu i wystawiania karty zgonu - pielęgniarki specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej wobec pacjenta/ zmarłego, który był objęty opieką paliatywną.

Z uwagi na napływające zgłoszenia ze strony środowiska pielęgniarek opieki paliatywnej oraz od konsultantów wojewódzkich w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej, o trudnościach w zakresie stwierdzania zgonów i uzyskania karty zgonu pacjentów chorujących na przewlekłe, postępujące, niepoddające się leczeniu choroby, obejmowanych opieką przez Zespół Domowej Opieki Paliatywnej / Hospicjum domowe oraz przebywających w Stacjonarnym Ośrodku Opieki Paliatywnej, rządziej w oddziale medycyny paliatywnej, Polskie Towarzystwo Pielęgniarstwa Opieki Paliatywnej stoi na stanowisku, iż niezbędnym jest uwzględnienie w nowelizowanej ustawie o cmentarzach i chowaniu zmarłych oraz aktach wykonawczych, **możliwości, po dokonaniu oględzin, stwierdzenia zgonu i wystawiania karty zgonu przez pielęgniarkę z tytułem specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej u pacjentów, którzy byli objęci opieką paliatywną.**

Nadanie kompetencji analogicznej do lekarskiej i włączenie pielęgniarek do grupy osób z uprawnieniami do stwierdzania zgonu i wystawiania karty zgonu jest odpowiedzią na dynamiczną sytuację i potrzeby społeczne oraz zmieniającą się rolę pielęgniarek w opiece nad chorym i nie stoi w opozycji do kompetencji pielęgniarek ujętych w art. 4 ust. 1. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej.

Aktualnie ocena parametrów życiowych stanowi podstawowy i nieodzowny element badania fizykalnego jakie pielęgniarki wykonują w zakresie swoich kompetencji, a wgląd i praca z dokumentacją medyczną daje jak najlepsze podstawy do określenia przyczyny zgonu. W celu wprowadzenia w bezpieczny i należyty sposób realizacji powyższej, nowej kompetencji dla pielęgniarek specjalistów w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej, należy przygotować programy do kształcenia w zakresie proponowanego uprawnienia.

Z uwagi na powyższe proponujemy wprowadzenie uprawnienia do oględzin zwłok, stwierdzania zgonu i wystawiania karty zgonu przez pielęgniarkę:

- ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej;
- wobec pacjentów objętych opieką paliatywną - domową lub stacjonarną;
- po ukończeniu kształcenia uzupełniającego w tym zakresie;

wprowadzając rozwiązanie prawne analogicznie jak w przypadku uprawnienia do ordynacji leków i wystawiania recept wprowadzonego w 2015 roku.

Wprowadzenie wyżej omawianego uprawnienia dla większego grona pielęgniarek, pozostawiamy do oceny samorządu zawodowego i pielęgniarek reprezentujących inne dziedziny pielęgniarstwa.

W imieniu Członków Walnego Zebrania PTPOP

Prezes
Polskiego Towarzystwa
Pielęgniarstwa Opieki Paliatywnej

Anna Kaptacz
mgr Anna Kaptacz

POLSKIE TOWARZYSTWO PIELĘGNIARSTWA OPIEKI PALIATYWNEJ
POLISH SOCIETY OF PALIATIVE CARE NURSING
42-200 Częstochowa, ul. Krakowska 45a,
tel./fax. 034 360-54-91
e-mail: biuro@ptpop.pl

KONSULTANT WOJEWÓDZKI
w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej w województwie kujawsko-pomorskim
dr hab. n. med. Marcin Wiśniewski, prof. UMK
HOSPICJUM im. J. Popiełuski, ul. ks. prałata Romualda Biniaka 5, 85-862 Bydgoszcz
e-mail: m.wisniewski@cm.umk.pl, tel. (52) 585-57-09, tel. kom. 602-699-446

Bydgoszcz, dnia 10 czerwca 2023 roku

Sekretarz Stanu
Ministerstwo Zdrowia
Pan Waldemar Kraska

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

Zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wprowadzenie do programów kształcenia podyplomowego pielęgniarek i ratowników medycznych programu kursu dotyczącego stwierdzania zgonów w warunkach Zespołów Ratownictwa Medycznego.

Uzasadnienie

W związku z nowelizacją Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych z 31 stycznia 1959 roku, która została zamieszczona w Obwieszczeniu Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 kwietnia 2023 r. (Dz. U. 2023, poz. 887) na kierowników Zespołów Ratownictwa Medycznego, którzy nie są lekarzami (pielęgniarki systemu i ratownicy medyczni) nałożono obowiązek stwierdzania zgonów jeżeli taki zgon nastąpił w trakcie akcji medycznej, o której mowa w art. 41 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1720, 1733, 2705 i 2770).

Należy zwrócić uwagę, że obowiązujące standardy kształcenia przeddyplomowego pielęgniarek i ratowników medycznych nie zawierają takich efektów uczenia, brak ich także w programach kształcenia podyplomowego dla obu tych grup zawodowych. W obliczu nowych uprawnień nadanych członkom Zespołów Ratownictwa Medycznego uważam, że konieczne jest wprowadzenia kursu doskonalącego lub specjalistycznego w przedmiotowej sprawie.

Szkolenie takie powinno mieć jednolitą formę dla pielęgniarek i ratowników medycznych ponieważ kompetencje kierownika ZRM są identyczne bez względu na to jaką grupę zawodową reprezentuje osoba kierująca zespołem.

W mojej opinii program szkolenia powinien obejmować przynajmniej 3 moduły obejmujące:

- 1) stwierdzanie zgonu i orzekanie o jego przyczynie,
- 2) aspekty prawne związane ze stwierdzaniem zgonów przez kierownika ZRM,
- 3) zasady prawidłowego wypełniania karty zgonu.

Czas szkolenia powinien wynosić min. 15-20 godz. dydaktycznych i być realizowany w formie wykładów oraz zajęć praktycznych. Zajęcia praktyczne powinny obejmować oględziny zwłok i opracowanie protokołu oględzin, a także udział w sądowo-lekarskiej sekcji zwłok. Takie ćwiczenia pozwolą na uniknięcie potencjalnych błędów podczas procedury stwierdzania zgonu, a także uczulą kierowników zespołów na zagrożenia wynikające ze stwierdzania zgonów w warunkach ZRM. Ćwiczenia w tej części kursu powinny odbywać się w oparciu o Zakłady Medycyny Sądowej uczelni medycznych. Ważnym elementem procedury związanej ze stwierdzeniem zgonu jest wypełnienie karty zgonu, w tej części szkolenia należy zaplanować ćwiczenia dotyczące jej właściwego wypełnienia, w szczególności w zakresie orzekania o przyczynie bezpośredniej, wtórnej i wyjściowej zgonu oraz kodowania zgodnie z klasyfikacją ICD-10.

Od prawie 25 lat jestem pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Collegium Medicum UMK w Bydgoszczy, a od 15 lat kieruje zespołami ratownictwa medycznego w systemie PRM. Ponadto posiadam wieloletnie doświadczenie w opracowywaniu programów kształcenia podyplomowego, byłem przewodniczącym zespołów opracowujących programy kursów specjalistycznych, kwalifikacyjnych oraz specjalizacji dla pielęgniarek w dziedzinie opieki paliatywnej dla CKPPIP. W przypadku pozytywnej opinii Pana Ministra mogę służyć moim doświadczeniem w przygotowaniu programu takiego kursu.

Pozostaję z wyrazami szacunku i poważania,

dr hab. n. med. Andrzej Wasiliewski
specjalista p. paliatywnej
KRWZ 0401518P tel. 602 639 446